

pe de o parte, orașul era împresurat din afară de dușmani, iar pe de altă parte, în interior era măcinat de răscoala concetățenilor. La noi, în afară de lupta deschisă, dusă de eretici, mai este una, care a izbucnit între cei ce păreau ortodocși. Și eu cred că aceasta a dus Bisericele la cel din urmă grad de istovire. De aceea și avem mare nevoie de sprijinul Vostru pentru ca mărturisitorii credinței apostolice să înlăture schismele scornite și pe viitor să le supună autorității Bisericii.

Și astfel, recîștigîndu-și vloga, trupul lui Hristos să se întregească iarăși în toate mădularele lui și să nu ferim numai binele pe care-l vedem la alții, așa cum o facem acum, ci să ne străduim ca și Bisericele noastre să-și recapete vechiul renume de «dreptcredincioasă».

Căci de fapt merită să fie socotită drept cea mai mare fericire darul ce s-a dat de Dumnezeu de a deosebi ce-i fals de ceea ce-i drept și curat, precum și de a vesti fără rezerve credința Sfinților Părinți, această credință pe care și noi am primit-o și o ținem mai departe pentru că poartă în ea pecete apostolică, aprobînd-o și pe ea ca și pe celelalte învățături de credință stabilite canoniceste în scrisoarea noastră sinodală⁵.

EPISTOLA 93

Către patriciana Chesaria, în legătură cu comuniunea cu Sfintele Taine

Scrisă în anul 372

Desigur că împărtășirea zilnică¹ și hotărîrea de a primi zilnic sfintul Trup și Sînge al lui Hristos e un lucru bun și folositor, căci El însuși o spune limpede «cel ce mîncă trupul Meu și bea sîngele Meu are viață veșnică»². Cine se îndoiește că participarea continuă la viață n-ar fi același lucru cu a trăi pe mai multe planuri?

Cu toate acestea noi ne împărtășim numai de patru ori pe săptămîină: duminica, miercurea, vinerea și sîmbăta, precum și în alte zile cînd se face pomenirea vreunui sfînt deosebit.

Faptul că în vremurile persecuției unii erau nevoiți, în lipsa preotului sau a liturgului, să ia cu mîinile lor împărtășania, e de prisos să

5. Sfîntul Vasile se gîndește aici la formula ortodoxă de la Niceea, dar și la epistola pe care a trimis-o episcopilor sub nr. 125.

1. În legătură cu împărtășirea deasă (de 4 ori pe săptămîină) ni se relatează un caz tipic: credincioșii simpli pot lua cu ei acasă Sf. împărtășanie și se pot cumineca ei înșiși cînd vor.

Pentru această problemă a se vedea și E. Braniște, *Liturgica specială*, București, 1982, p. 35.

2. *Ioan* 6, 54.

mai spunem că nu constituie nici o greșeală, pentru că altădată practica aceasta era întărită de o lungă obișnuință confirmată de faptele înseși. Toți călugării care locuiesc în pustie, unde nu se găsește preot, păstrează cuminecătura acasă la ei și o iau cu mâna lor proprie. La Alexandria și în Egipt, chiar și fiecare laic are în mod obișnuit împărțania la el acasă și se împărțesește singur când voiește. Din clipa când preotul a săvârșit jertfa și a împărțit-o, cel care a primit-o odată ca întreg, dacă participă la ea zilnic, trebuie să creadă pe bună dreptate că la parte la ea și o primește din mâinile celui care i-a dat-o. Într-adevăr, în Biserică preotul dă partea care i se cere, cel care o primește o păstrează cu toată libertatea și o duce la gură cu mâna lui proprie. Aceasta vrea să spună că primește de la preot o singură pârțicică sau mai multe pârțicele dintr-odată.

EPISTOLA 94

Către Ilie, guvernatorul provinciei Capadochia ¹

Scrisă în anul 372

Intenționam de mult să Te vizitez, măcar pentru a nu fi pus în inferioritate față de calomniatorii mei, pentru motivul că trăiesc prea distant, dar întrucît în ultimul timp boala m-a supărat mai rău decît de obicei, am fost nevoit să recurg la calea scrisului.

Ultima dată cînd Te-am întilnit, prea minunate, primul meu gînd a fost să stau de vorbă cu Luminăția Ta despre toate afacerile curente, iar la urmă să discutăm și despre situația Bisericii, pentru a nu da prilej la acuze nedrepte. Dar am renunțat atunci, crezînd că aș fi părut indiscret dacă aș fi arătat un zel atît de exagerat și oarecum egoist, provocînd griji inutile unui om care și așa e peste măsură de copleșit cu o mulțime de treburi. Dar în același timp trebuie să spun drept că

1. Despre acest personaj nu avem alte știri decît cele pe care ni le oferă epistolele cu nr. 94 și 98. Din prima epistolă deducem că Ilie a fost pus, între altele, ca să-l supravegheze special pe Sf. Vasile. Cu toate amenințările împăratului Valens și ale prefectului Modestos, totuși, impresionați de planul mare al construcțiilor «Vasiladelph», precum și de hrănirea infometaiților de pe urma secetei și foametei din anul 368, i-au dat mîna liberă. În schimb, se știe că l-au subminat, dezmembrînd în două provincia Capadochia și urmărindu-l de aproape în activitatea lui filantropică. Epistola de față lasă să se întrevadă că s-ar fi făcut și denunțuri scrise împotriva Sfîntului. Cu o deferență deosebită, dar și cu o demnitate rar întilnită, Sfîntul Vasile justifică importanța umanitaristă și culturală a acțiunilor sale. Ascultînd probabil și de sfatul Sfîntului de a imita pilda împăratului Alexandru Macedon de a-și astupa o ureche cînd i se raporta vreo calomnie, Ilie își pierde postul, poate și din pricină că nu ar fi fost destul de vigilant. Așa se explică de ce Sfîntul Vasile intervine pe lingă magistrul Sofronie în favoarea acestui dregător «care a făcut pentru provincia Capadochia doar în cîțiva ani ceea ce alții n-au reușit să facă în mulți ani» (Epist. 96).